

VINKO KLANŠEK:

Zadnji Ave!

(Učitelju nadporočniku R. Svetetu v spomin. — † 11. IX. 1917
na Soški fronti.)

Romale so trume. Obrazi so bili mrki, temni in z njih sem čital pritajen strah, dušno bol. Korak trum je bil negotov, počasen, oči so se jim bolešno obračale. Na gori je zapel zvon. Ave! ...

Kot srebrna nit je prepletal njegov glas samotno poljano, in v molčečih srcih je odmevalo: Ave! Ave! ...

Pridružil sem se romarjem in klical z njimi: Ave! ...

Šli smo dalje, dalje ...

Noč je razgrnila črn prt in položila na mrtvaški oder beli dan. Tisoč luči je zagorelo okrog njega. Na nebu je bila krvava sled.

Romali smo dalje ...

Hotel sem zapustiti trumo, ker mi je prihajalo v srcu čimdalje tesneje, ker so postajali obrazi čimdalje bolj mrki in strašni. Potegnili so me s seboj, in moral sem romati v temo, v noč ...

Velika je bila planjava, ki smo hodili po njej. Okrog nas so zazijali grobovi. Strast je puhtela iz njih, peneče so sikala žrela.

Pogledal sem v prvi grob. Vanj je bilo pogreznjeno mlado življenje. Sklonil sem se, da bi bliže videl obraz. Bil je krvav, medel, s široko odprtimi očmi. Zdelo se mi je, da ima zapisano v očeh: »Človek, vrni mi življenje, ki si mi ga vzel!« Groza mi pretrese kosti in mozeg. Vzel ti je življenje človek, a vrniti ti ga ne more.

Romal sem dalje in dalje med neznanimi obrazi. Pridemo do gore Svetega Gabriela.

Čimdalje več grobov je bilo okrog nas, čimdalje večji in strašnejši so bili.

Ozrem se v stran in vidim klečati ljudi. Oči imajo uprte v tla, v globino. Spoznam obraze. Moji znanci so, bratje, sestre in prijatelji, mladi in stari. Med njimi je tudi moja prijateljica iz otroških let.

Iz oči ji vro solze in padajo na peščena tla. Iz njih rastejo ciprese in molče pripogibajo vrhove nad utrujenimi glavami.

Zapustim romarje in stopim k znancem. Prijateljica iz otroških let me prime za roko in povede bliže.

Ah — znan obraz! Moj prijatelj Rado!

Zavit je v mrtvaško senco. Poklekнем ...

Zvon na griču mu zapoje zadnji Ave! ... In njegov otožni glas odmeva v naših srcih ...

